

ENHET
Enheten för Samhällspolitik
HANDLÄGGARE
Anders Bergérus

DATUM
2024-02-20
ERT DATUM
2024-04-15

DIARIENUMMER
20240016
ER REFERENS
LI2024/00083

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över Remiss angående Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

LO har lämnats möjlighet att ge synpunkter på Landsbygds- och infrastrukturdepartementets promemoria och vill framföra följande:

LO vill inledningsvis anföra att en aktiv bostadspolitik är avgörande för att råda bot på bostadsbristen. Den utgör också en viktig motor i att bekämpa den arbetslöshet som ökar i flera sektorer, men i synnerhet i byggbranschen och i den del av industrin som är kopplad till bostadsproduktion. Bostäder och arbete är fundament i ett välfärdssamhälle och inbegriper på ett påtagligt sätt jämlikhet.

LO vill också uppmärksamma vikten av att här och nu agera för ett ökat bostadsbyggande. Särskilt med anledning av den stora risk som föreligger beträffande kompetenstapp i såväl byggbranschen som inom den del av industrin som tillverkar såväl prefabricerade block i trä och betong, produktion av småhus och komponenter som fönster, dörrar, badrumsmöbler etcetera.

Hyresgarantier

LO delar promemorians förslag om att tydligare reglera kommuners skyldighet att ställa säkerhet för att ett avtal om hyra av bostadslägenhet fullgörs - hyresgaranti för barnfamiljers behov av en permanentbostad, när sådan inte kan tillgodoses på annat sätt. LO har inte heller några invändningar kring det regelverk kring fördelning, sekretess etcetera som förslaget anger.

LO anser att hyresgaranti, när det inte finns andra hinder än bedömd betalningsförmåga, är ett bättre verktyg än sociala kontrakt (så kallade röda kontrakt). Både för kommunen men framförallt för individen som får ett eget kontrakt med besittningsskydd. LO anser därför att kommunen ska kunna ställa ut hyresgarantier till fler grupper än bara barnfamiljer. Det kan handla om människor som för att kunna lämna en destruktiv relation behöver detta stöd. Det är ensamstående kvinnor som under sitt aktiva arbetsliv tagit en större andel av föräldraledigheten, som har drabbats

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA WWW.LO.SE
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

av ofrivillig deltid och annat som inverkar menligt på deras pensionsinkomst.

LO förstår viljan att avveckla mindre riktade statsbidrag likt detta men vill betona vikten av att de generella statsbidragen i så fall höjs i motsvarande utsträckning. Särskilt med hänsyn till dagens kommunekonomiska läge.

LO vill också uppmärksamma att vissa fastighetsbolag ställer långt striktare inkomstkrav än den branschstandard som tagits fram av fastighetsägarna och allmännyttan (*Tillträdeskrav vid uthyrning av bostäder*). Dessa höga inkomstkrav riskerar att vara ett verktyg för diskriminering snarare än ett verktyg för att säkerställa en tillräcklig betalningsförmåga hos hyresgästen.

Bostadsförmedling

LO anser att huvudprincipen för bostadsförmedling ska vara en rak kötid, men inser samtidigt att behöver finnas kriterier för behovsanpassad förmedling som innebär förtur. Det är således bra att promemorian vill tydliggöra att kommunala bostadsförmedlingar får förmedla bostäder som reserverats utifrån olika behov och erbjuda förturer utan att det påverkar möjligheten att ta ut köavgift av de sökande.

Samordnad bostadsförsörjning

För samhället är en fungerande bostadsförsörjning en förutsättning för en välfungerande arbetskraftsförsörjning av företag och offentliga verksamheter och en förutsättning för en dynamisk samhällsekonomi och ett växande välstånd.

Bostadspolitik är höggradigt en kommunal angelägenhet, genom primärkommunernas planmonopol, markpolitiken samt exploateringsfrågorna. Därutöver har såväl regionkommuner som länsstyrelserna ansvar för den regionala planeringen.

LO anser således att det är angeläget och bra att departementspromemorian betonar vikten av planberedskap och samordning för att möta bostadsbehoven.

LO välkomnar förslagen om:

- Kommunal handlingsplan - genom att detta på ett mer rättframt sätt tydliggör kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen.
- Att Boverkets beräkningar av bostadsbyggnadsbehovet ska formaliseras. Beräkningarna ska presenteras på nationell nivå och på länsnivå.

- Att kommunerna ska bedöma behovet av tillskott av bostäder i kommunen och redogöra för bedömningen i handlingsplanen för bostadsförsörjning.
- Att kommunerna även ska ta hänsyn till det regionala bostadsbehovet när en kommun vidtar åtgärder för bostadsförsörjningen. Därutöver förtydligas att en kommun ska ta hänsyn till behovet av samordning i sin planering av bostadsförsörjning. Idag finns tydliga exempel på hur vissa kommuner avstår att bidra till den regionala bostadsförsörjningen och på så sätt åker snålskjuts på de kommuner som bygger för det gemensamma behovet.

I promemorian föreslås att Länsstyrelserna fortsatt får behålla uppgifterna att uppmärksamma kommunerna på behovet av samordning i frågor om bostadsförsörjning och verka för att sådan samordning kommer till stånd. Att dessa uppgifter behålls av Länsstyrelserna och inte överförs till regionerna har flera fördelar. Länsstyrelserna har som statlig myndighet möjlighet att vidta tvingande åtgärder. Samtidigt gör regionkommunerna en regionplan för fysisk planering eller en regional utvecklingsplanering.

Markpolitik

Det är bra att lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar ska kompletteras med en bestämmelse om att det i riktlinjer för markanvisningar ska framgå hur markanvisningar används för att följa kommunens handlingsplan för bostadsförsörjningen.

Det är i detta sammanhang viktigt att kommunerna för en aktiv markpolitik genom planerade och långsiktiga inköp. Detta för att samlat kunna skapa en idé och på sikt kunna detaljplanera för nya bostadsområden.

LO delar såväl departementspromemorians förslag som bedömningar, gällande ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Anders Bergérus
Handläggare

